

กรอบการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ									
แผนฯ 12	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย									
เป้าหมายแผนฯ 12	เป้าหมายที่ 4 ลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิด									
ตัวชี้วัดเป้าหมายแผนฯ 12	4.1 จำนวนคดีที่รัฐดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิดซึ่งต้องชดเชยความเสียหายลดลง									
แนวทาง การดำเนินงานตาม แผนฯ 12	แนวทาง : ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ									
	1. ปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย					2. ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ				
	1.1 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์	1.2 รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำเครื่องมือการวิเคราะห์ผลกระทบของการออกกฎหมาย (RIA) มาใช้	1.3 เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้ทำงานได้รวดเร็ว	1.4 พัฒนา/จัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ศึกษาวินิจฉัยเชิงลึกเพื่อพัฒนา/ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ RIA	2.1 ปฏิรูปองค์กรในกระบวนการยุติธรรมให้อำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส	2.2 พัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมด้วยตัวชี้วัดคุณภาพกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ	2.3 เร่งรัดการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรมและนำมาตรการลงโทษระบายนกลางมาใช้	2.4 ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม	2.5 พัฒนากลไกการส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ประชาชน	2.6 พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพโดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีและฐานข้อมูลกระบวนการยุติธรรม
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ 6.2 การปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม									
ผลสัมฤทธิ์/Impact	1. ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็วเสมอภาค และเป็นธรรม 2. ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาล โดยนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้ในการยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของประชาชน									
เป้าหมายแผนบูรณาการ	พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม									
ตัวชี้วัดเป้าหมายแผนบูรณาการ	ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิ และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70					ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85				
แนวทางแผนบูรณาการ	พัฒนา ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม		ส่งเสริมและพัฒนาระบบการยุติธรรมทางเลือก			ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม		พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน		
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง	กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน .5. เรื่อง		ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐาน ด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70			มีการดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน		หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกันจำนวนรวม ไม่น้อยกว่า 17. ระบบ/บริการ		

คำอธิบาย
กรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์
แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 ให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดระบบงบประมาณ และปฏิทินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 6 ด้าน 59 แผนงาน ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการ จำนวน 24 แผนงาน ทั้งนี้ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ และเป็นแผนงานบูรณาการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561

ในการนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ได้ดำเนินการจัดทำกรอบแนวทางการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนงานบูรณาการ : พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ตัวชี้วัดระดับแผนงานบูรณาการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 : ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 70

ตัวชี้วัดที่ 2 : ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 85

แนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 แนวทาง โดยมีรายละเอียดแต่ละแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

◆ **แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : พัฒนา ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายรวมทั้งสร้างการรับรู้เรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม**

ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนากฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และการนำเครื่องมือการวิเคราะห์ผลกระทบการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA) หรือศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย

ทั้งนี้ กฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ ¹กฎหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความพร้อมของการนำไปปฏิบัติกฎหมายตามข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมายที่เสริมสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ กฎหมายที่เสริมสร้างการแข่งขันให้กับประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปองค์กรและระบบในกระบวนการยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นต้น

^๑ ประเด็นขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ของคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้

1.2 การพัฒนาประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การเสริมสร้างจริยธรรม ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในลักษณะที่เป็นองค์ความรู้ทั่วไปและเฉพาะทางที่สอดคล้อง กับลักษณะงานที่รับผิดชอบให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย

1.3 การเผยแพร่ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ด้านกฎหมาย สิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม โดยการจัดทำเนื้อหาชุดความรู้ และกำหนดช่องทาง/กิจกรรม เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ในเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชน เช่น ช่องทาง/กระบวนการ ขั้นตอน/ระยะเวลา/ค่าใช้จ่าย/การติดตามความคืบหน้าในการขอรับบริการงานยุติธรรม เป็นต้น รวมทั้งความรู้ ทางกฎหมาย ในประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น ²นิติกรรมสัญญาและการขอระงับข้อพิพาท หนี้สิน ที่ดินทำกิน และทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองสิทธิ สิทธิมนุษยชน การขอรับการเยียวยา การร้องเรียนกล่าวโทษ เจ้าหน้าที่รัฐ การบังคับคดีและล้มละลาย การจราจร การทำร้ายสัตว์ เป็นต้น

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน : กฎหมายและ/หรือมาตรฐานด้านกระบวนการยุติธรรม ได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน 5 เรื่อง

◆ แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก

ประกอบด้วย

2.1 เร่งรัดและขับเคลื่อนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ได้แก่ ผลักดัน กฎหมายหรือมาตรการ/แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการผันคดี หรือข้อพิพาทออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างความเข้าใจต่อบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนเกี่ยวกับผลดีของกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ช่องทาง/กระบวนการขั้นตอน/ระยะเวลา/ค่าใช้จ่าย/การติดตามความคืบหน้าในการใช้บริการงานยุติธรรม ทางเลือก

2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบงานยุติธรรมชุมชน ได้แก่ สร้างและพัฒนาผู้นำชุมชน และเครือข่าย โดยสนับสนุนความรู้ในเรื่องของระบบงานยุติธรรมชุมชน การจัดการปัญหาความขัดแย้ง ในชุมชน รวมทั้งการขยายระบบงานยุติธรรมชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

2.3 พัฒนาระบบมาตรฐานงานไกล่เกลี่ย ประนีประนอมข้อพิพาท ทั้งทางแพ่งและทางอาญา ได้แก่ การพัฒนามาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยทั้งในส่วนของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และเครือข่าย อาสาสมัคร โดยอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการดำเนินการ กระบวนการไกล่เกลี่ย รวมทั้งการพัฒนา ระบบงานอนุญาตตุลาการ และการระงับข้อพิพาททางแพ่งให้เกิดประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน : ประชาชน (กลุ่มเป้าหมาย) มีความรู้และความเข้าใจ พื้นฐาน ด้านกระบวนการยุติธรรมทางเลือกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70

^๒ กรอบกฎหมายที่ประชาชนให้ความสนใจ จากรายงานสรุปผลโครงการขับเคลื่อนงานยุติธรรมในมิติเชิงพื้นที่ โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม

◆ แนวทางการดำเนินงานที่ 3 ส่งเสริมการป้องกันการกระทำความผิดและการป้องกันอาชญากรรม

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 ซึ่งได้เห็นชอบกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน โดยประกอบด้วย

3.1 การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการจัดการกับพื้นที่ต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรม ได้แก่ การจัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ การติดป้ายสัญลักษณ์ การป้องกันพื้นที่อันตราย (พื้นที่เปลี่ยว พื้นที่ล่อแหลม) เพื่อเป็นการปิดกั้นโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะเข้าถึงบุคคลหรือทรัพย์สิน รวมถึงการสร้างความสะดวกในการเฝ้าระวังและการติดตามผู้กระทำความผิดเมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้น

3.2 การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม

3.3 การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดอยู่ระหว่างการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน และผู้พ้นโทษทุกกลุ่ม (ผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้พ้นโทษจำคุก ผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เด็กและเยาวชนที่พ้นการฝึกอบรม) กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

3.4 การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด โดยการเฝ้าระวังบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะกระทำความผิด ได้แก่ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ผู้ประพฤติดนในลักษณะอันธพาล คนวิกลจริต เด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบการศึกษา

3.5 การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้รู้จักการป้องกันและระวังภัยด้วยตนเอง รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ถึงรูปแบบ วิธีการของภัยอาชญากรรม แนวทางป้องกันเพื่อระมัดระวังภัยอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

3.6 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม โดยพัฒนาองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้รู้เท่าทันผู้กระทำความผิด รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมให้มีระบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน : มีการดำเนินงานสอดคล้องตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน

◆ แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ประกอบด้วย

4.1 การพัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

- ปรับเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นสำหรับการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมสู่การจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นมาตรฐาน ลดการใช้เอกสารและเพิ่มช่องทางการให้บริการทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความสะดวกรวดเร็ว

- การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
- การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้สามารถเชื่อมโยงระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมสถิติที่สะท้อนถึงตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น การตรวจสอบสถานะของคดี และการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย

4.2 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

- การพัฒนาระบบการพิจารณาคดี ให้มีความสะดวกรวดเร็ว โดยการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- การพัฒนาระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ให้มีความทันสมัย รวมทั้งมีการบูรณาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน
- การเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานสืบสวนสอบสวน รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐาน
- การพัฒนาระบบงานคุ้มครองและช่วยเหลือประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยให้มีกลไกหรือมาตรการในการช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อผู้กระทำผิด หรือผู้เสียหายให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความเป็นธรรมได้โดยง่าย
- การพัฒนามาตรฐานและระบบการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพ มีความชัดเจน เหมาะสม

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน : หน่วยงานของรัฐมีระบบ/บริการในกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐาน/ลดขั้นตอน/เชื่อมโยงกัน จำนวนรวม ไม่น้อยกว่า 17 ระบบ/บริการ